

Några intressanta jämförelser

Skrivet av Bror Hagström

Järnväglaster (okontrollerad uppgift från ett radioprogram)

Man kan omvandla hela den till Sovjet levererade varumängden till järnväglaster. Man föreställer sig att allting lastas på järnvägsvagnar och dessa rangeras att bilda ett tåg.

Fråga: Hur långt blir detta tåg?

Svar: Tåget blir tio (10) gånger längre än Finlands längsta utsträckning från norr till söder.

Föreställ dig ett tåg med loket i Hangö och sista vagnen i Petsamo. Sätt tio (10) sådana tåg bredvid varandra. Hela denna varumängd skickades i enkelriktad trafik mot öster och sydost.

Personförluster

Under 1939-44 deltog av Finlands folk 6-700.000 personer i krigsoperationerna.

Döda och försvunna	86.000
Sårade och insjuknade	200.000
av dessa fick	80.000 bestående men

En jämförelse med de mest drabbade länderna i västra Europa ger följande:

Antal *krigsoffer* av befolkningen:

Tyskland 8,7 %

Österrike 7,2 %

Finland 5,5 %

Frankrike 4,2 %

Övriga västländer hade lägre procenttal.

Evakuerade från till Sovjet avträdde områden: 400.000 personer

Det har varit svårt att finna jämförande tal gällande länder bakom järnridån. I en artikel har *Nils-Erik Nyqvist* redovisat följande siffror:

Land	Finland	Estland	Lettland	Litauen
Befolkning	3.700.000	1.130.000	2.000.000	2.500.000
Stupade eller försvunna	86.000	137.000	500.000	365.000

Avträdde landområden

Avträdde landområden: 43.000 km², eller 12 % av rikets areal

Skadeståndet, några jämförelsetal

Guld

Det *nominella* skadeståndet: 300.000.000 gulddollar

Kursen 35 dollar per uns (1 uns = c:a 28 gram)

300.000.000 gulddollar ger 8.571.428 uns = 240.000.000 gram

eller således 240.000 kg guld (= c:a 12,5 m³)

MEN, varorna värderades dock enligt 1938 års värde och blev då omräknat 590.000.000 gulddollar. Samma kurs och vikt ger 16.857.143 uns = 472.000.000 gram eller således 472.000 kilo guld (= c:a 24,4 m³).

Arbetsstimmar/Löner

På våren 1944 då Sovjet krävde 600.000.000 gulddollar uträknades att detta skulle ha inneburit att 500.000 män skulle ha arbetat i 5 år, 300 arbetsdagar varje år och 8 timmar varje dag.

Nu blev det inte 600 miljoner, utan 300, som på grund av kravet på 1938 års värde de facto blev 590 miljoner.

Vi räknar därför med motsvarande antal arbetsår/dagar/timmar och får följande: 490.000 män arbetar 5 år à 300 dagar à 8 timmar: $490.000 \times 5 \times 300 \times 8 = 5.880.000.000$ (nästan 6 miljarder).

Vad betyder detta i arbetslöner under modern tid? År 2000, det sista kvartalet, var löneutgiften för en industriarbetare i Finland 125 mark. $125 \times 5.880.000.000 = 735.000.000.000$:-, således 735 miljarder mark eller 122.500 miljarder euro.

Vi jämför med två andra länder, som fick tunga skadestånd:

Finland jämförelsetal	80 dollar per person
Ungern	30 dollar per person
Rumänien	15 dollar per person

LATE, som byggde 45 skonare (bland dem Vega) och "guldskonaren", sysselsatte redan 1947 620 personer, men antalet ökade hela tiden.

Elmotorer levererades

separat leverans 27.436 st.

ingående i fartyg m.m. c:a 25.000 st., således mer än 50.000 ex.

Lokomobiler 510 st. (75-175 hp)

Smalspåriga lokomotiv 701 st.

Smalspåriga godsvagnar 6.187 st.

Blanka kopparledning 17.200 ton

Kraft- och kontrollkablar 2.340 kilometer

Ett par historier

Den ryske mottagningen/granskningen var obarmhärtig. Man berättar att man ovanför varje koj hade en liten stoppad dyna med ram omkring och en krok ovanför. Ryssarna ville veta vad den var. Svaret var att matroserna kunde hänga sin fickklocka på kroken, och dynan dämpade "skramlet" när fartyget gungade. Kommentaren kom snabbt: "Då måste vi också få fickur". Det blev ganska dyrt att skaffa ett fickur till varje koj.

Ryska föreskrifter om badrum förbjöd all inredning av trä. På fartygen fanns även bastu,

och finnarna byggde laven av asp, som inte blev så het. Detta godkändes inte, och man krävde rostfritt stål. Man lydde och bjöd sedan sällskapet på bastu – efter den kuren godkändes asplaven. (Detta bekräftades av Martin Saarikangas, som personligen var med.)

Skadeståndets värde idag

Den 3 december visades i TV Arvo Tuominens fina program om det krigsskadestånd Finland lades att prestera efter andra världskriget. Jag fastnade dock för en uppgift, nämligen att skadeståndets värde skulle motsvara 4,5 miljoner € idag.

I flera års tid har gett sakkunniga räkna ut skadeståndets värde, men det har visat sig vara svårt att få entydiga uträkningar. När jag nedan kastar fram några kalkyler, utgår jag från hur bördan kändes hösten 1944 när den lades på våra föräldrars axlar.

Gulddollar

Formellt 300.000.000, men eftersom prisen sattes enligt 1938 års nivå steg beloppet till 590.000.000 gulddollar. Man tillät dock en höjning av priset på kapitalvaror med 15 % och konsumtionsvaror med 10 %. Dessutom gavs senare en kännbar rabatt, nästan 20 %, men det kom senare och jag vill veta hur tung bördan kändes vid den aktuella tidpunkten.

Rent guld

Kursen var 35 dollar för ett (1) uns guld. För 590 miljoner dollar kunde man således köpa 16.857.142,86 uns guld. Vi räknar att ett uns guld väger 28 gram och får 472.000 kg guld. Med den specifika vikten nästan 20 blir volymen 21.350 liter eller över 20 kubikmeter. Mängden är så stor att jag hela tiden misstänker att det finns en missräkning. Detta gäller fast jag tar de prutade 20 % och får 336.000 kg.

Inkaguldet var enligt Siegfried Huber c:a 58.000 kg.

Arbetstimmar

Enligt uträkningen 1944 skulle prestationen ha krävt 490.000 arbetare, som arbetade i fem år 300 dagar om 8 timmar. Således $490.000 \times 300 \times 8 = 5.880.000.000$ timmar. Nästan 6 miljarder timmar.

I början av 2010 var löneutgiften per timmer för en industriarbetare 30 €. Om vi multiplicerar detta med antalet timmar, får vi astronomiska 176,4 miljarder euro. Och detta bara kostnaderna för själva arbetet. Till detta borde vi tillägga råvarorna, materialet och hyresvärdet för fabriksbaser och maskiner.

Men med moderna maskiner uträttar en arbetare mycket mera per timme än för 65 år tillbaka. För att jämföra med dagens datum måste vi radikalt minska antalet man-arbetstimmar. Eller jämföra med lönerna 1.1.1945.